

ЗАСТРАХОВАТЕЛИ И НАДЗОРНИЦИ ОБСЪДИХА НАЙ-АКТУАЛНИТЕ ПРОБЛЕМИ В БРАНША

ЩЕ БЪДЕ ЛИ КАТАСТРОФИЧНИЯТ ПУЛ ЯБЪЛКА НА РАЗДОРА ЗА ЗАСТРАХОВАТЕЛИТЕ?

Банки Инвестиции Пари

(Продължение от бр. 23 / 2006)

Един от важните въпроси, разисквани задълбочено и понякога разгорещено по време на Третата национална среща-дискусия „Готовността на българския застрахователен пазар за изискванията на ЕС“ (проведена на 16 и 17 ноември 2006 г. в Пловдив и организирана от сп. „Банки Инвестиции Пари“), бе темата за катастрофичния пул. Веднага ще отбележа, че тази тема не е нова нито за застрахователните форуми през последните години, нито за в. „Застраховател прес“. Тя присъства редовно и се разисква многократно, което показва най-малко две неща: първо, че е достатъчно важна и актуална за застрахователите и за обществото като цяло и, второ, че все още не е намерила адекватното си разрешение. Причините са много и са комплексни, но

във всички случаи ключът е един: обща позиция на българските застрахователи (главно по това дали пулт да се основава на задължителен или на доброволен принцип) и политическа воля от страна на законодателната и изпълнителната власт.

Засега нещата изглеждат, грубо казано, така: между застрахователите съществува известен разнобой, главно по основния въпрос за принципа (доброволен или задължителен), докато институциите проявиха положителна политическа воля, но засега само на хартия. С други думи, все още не е създадена междуведомствената работна група, каквато премиерът Сергей Станишев обеща да създаде след поредните катастрофични събития, случили се през миналата година.

На дискусиата в Пловдив основният доклад за катастрофичния пул бе изнесен от Лука Доков, който дълги години ръководеше специализирана работна група към Асоциацията на българските застрахователи, чиято задача бе да изготви проект за пула срещу катастрофични рискове. Редно е да се подчертае стоицизмът на г-н Доков, проявен през всички тези години (от 1998 г. насам), когато той ръководеше дейността на групата и висеше по вратите на институциите. Така или иначе, „борбата“ бе доведена на един определен етап до наистина „победен“ край: на 1 февруари 2006 г. Комисията по бедствията и аварията в парламента проведе специално заседание, на което изслуша позициите на застрахователния бранш и подкрепи усилията му в борбата срещу последните от природните бедствия. На заседанието присъстваха председателят на УС на АБЗ Даниела Конова, представителите на работната група към АБЗ Лука Доков и Румен Гълъбинов, както и представители на Националното сдружение на общините в България и на брокера AON - България.

Участващите в срещата застрахователи подробно са запознали членовете на комисията относно възможностите за застраховане на имущества срещу бедствия, аварии и катастрофи и за създаване на застрахователен катастрофичен пул в България, с международен опит при изграждане на пулови организации и с участие на АБЗ в международни форуми, посветени на тази тема.

Всички присъстващи са изразили подкрепата си за създаване на такъв пул, като са акцентирали върху голямата разяснителна работа сред българското общество, която да разсеяе съмненията, че става дума за нов данък в полза на държавата или форма на допълнително облагодетелстване на застрахователните дружества.

В крайна сметка комисията е предложила проект за решение, утвърдено на заседанието, според което „трябва да се съдейства на АБЗ в организирането на Кръгла маса за обсъждане на държавен механизъм за застраховане на катастрофични рискове с участието на парламента, правителството, застрахователни дружества и неправителствени организации“.

Комисията е определила и състав на постоянна комисия, която да съдейства на парламентарната комисия, като по-късно в нея са включени представители на Световната банка и на катастрофичните пулове на Турция и Румъния.

Видно е, че тежестта върху изпълнението на задачата пада почти изцяло върху застрахователната гилдия. Ето защо на проведено общо събрание на АБЗ (11 май 2006 г.) се стига до решение да се осъществи допитване до компаниите с оглед уточняване на техните позиции по този въпрос, съобщи г-н Доков. В определения срок обаче (25 май същата година) на допитването са отговорили само три дружества, изрази съжаление г-н Доков. След повторно настояване от страна на работната група са отговорили и други дружества, чиито становища бяха съобщени по време на традиционната годишна конференция по актуални въпроси на застраховането и осигуряването, проведена в Свищов през месец юни миналата година. Г-н Доков представи в синтезиран вид становищата на компаниите, които са успели да отговорят в поставения срок. По време на дискусиата в Пловдив отношение по темата взеха мнозина от присъстващите - Орлин Пенев, Румен Гълъбинов, Виолета Даракова, доц. д-р Йото Йотов, Атанас Табов и други. Остана без отговор въпросът защо е взето решение групата, работила по създаването на проекта за пула, да бъде разпусната.

ЗПАД „Алианс България“ подкрепя идеята да се търсят социални решения в подкрепа на пострадалите при големи природни бедствия на принципите на партньорството между дружествата и правителството. Компанията е готова да участва със съответния капацитет при създаването на катастрофичен пул.

Пред застрахователите възникват следните въпроси: задължителният характер на покритието за всички на еднаква база (независимо от рисково изложение, конструкция на сградния фонд, реална стойност) се приема негативно от населението, особено ако вноските се събират от данъчните власти; такава масова задължителна застраховка може да доведе до забавяне на развитието на другите видове имущество застраховане срещу основните рискове (пожар, гръм, експлозия и т. н.); развитието на имущественото застраховане да се извършва на доброволна основа, като рисковете от земетресение и наводнение следва да се обясняват и посочват, в това число и в рекламните материали, като важна необходимост в предлагането на основното покритие (пожар и други

рискове). С развитието и узряването на застрахователния пазар и при активно предлагане на имуществени застраховки за няколко години обхващат може да се увеличи неколккратно, като по този начин основната част от имотите ще получат застрахователно покритие, обобщил г-н Доков позицията на ЗПАД „Алианс България“.

Позицията на ЗПАД „Булстрад“ е: положително становище относно създаване с решение на парламента и правителството на обединение (пул) срещу катастрофични рискове и неговото регистриране като самостоятелна юридическа личност; като начало пулт да покрива щети, нанесени от риска земетресение, като с течение на времето се включат и рискове като наводнение и свлачища; вместо стойността на покритата от пула собственост да бъде данъчната оценка на имота, но не по-ниска от 20 000 лева (каквото е предложението на АБЗ), компанията предлага да се направи подробна класификация на постройките в зависимост от материала и годината на построяването, защото в селските райони данъчната оценка на къщите е много под посочената сума и в тях живеят предимно пенсионери с ниски доходи; същевременно в ЗПАД „Булстрад“ приемат предложението вноската в пула да бъде про-

можност за подкрепа на пула от страна на Световната банка, която във всички случаи ще настоява за държавна гаранция.

ЗПАД „ДЗИ - Общо застраховане“ също приема създаване на пул с решение на парламента и правителството, както и регистрирането му като самостоятелна юридическа личност и покриването в началото на щети от риска земетресение, а на по-късен етап - наводнение (не и свлачища обаче), но по отношение на преки материални щети от земетресение и/или наводнение би било добре да се вземат предвид и обстоятелства като ролята на човешкия фактор от страна на отговорните органи за поддържане на водоемите и съоръженията; по отношение на стойността на покритата от пула собственост от компанията предлагат застраховане с лимит на отговорност, т. е. срещу първи риск, например на база единица квадратура, кубатура и т. н. за различните видове сгради; тарифите да бъдат еднодишни и съобразени със зоните на земетръсна активност; вноските да се събират не от данъчните органи, а в рамките на съществуващите имуществени застраховки, като катастрофичните рискове се обособяват в отделна секция от останалите рискове.

По също важния въпрос как да се управлява пулт има различни мнения - от общо събрание на участващите в него дружества и контрол от държавата в лицето на Министерството на финансите; от застрахователно дружество, но след проведен от държавата публичен търг по критерии, заложен в закона; от колективен орган, избран на ротационен принцип от членовете на пула и контролиран от Сметната палата.

Застрахователите предлагат и участие на държавата във финансирането и управлението на бъдещия пул, например вноски от бюджета на съществуващия фонд за подпомагане на населението при бедствия, аварии и катастрофи.

От ЗПАД „Армеец“ смятат, че създаването на обществен (взаимозастрахователен) фонд, основан на задължителен принцип, ще свие допълнително обхвата на имущественото застраховане; от дружеството са против събирането на вноските от данъчните власти (както и повечето застрахователи впрочем). Позицията на дружеството е да се създаде пул, основан на пазарен принцип, а държавата да регулира този механизъм със специален закон, създавайки същевременно адекватни стимули за неговото функциониране.

И от ЗПАД „Евроинс“ подкрепят създаването на подобен пул, но не чрез въвеждане на задължителни застраховки и на събирането им по административен ред. За дружеството подобна задължителност ще свие още повече пазара на имущественото застраховане.

(Следва)

СЛАВИМИР ГЕНЧЕВ
Снимки
КАЛОЯН ПЕТРОВ

